

Kada financijska institucija odobrava kredit u stranoj valuti, ona mora zajmoprimcu pružiti dovoljno informacija kako bi mu omogućila donošenje razborite i informirane odluke

Pružatelj usluga dotičnom potrošaču tako mora priopćiti sve relevantne informacije kako bi on mogao ocijeniti ekonomske posljedice takve odredbe na svoje financijske obveze

Tijekom 2007. i 2008. Ruxandra Paula Andriciuc i druge osobe, koje su tada svoj dohodak primale u rumunjskim lejima (RON), sklopile su s rumunjskom bankom Banca Românească ugovore o kreditu u švicarskim francima (CHF) za stjecanje nekretnina, refinanciranje drugih kredita ili za osobne potrebe.

U skladu s ugovorima o kreditu koje su stranke sklopile, zajmoprimci su bili dužni vraćati mjesečne rate kredita u švicarskim francima i preuzeli su rizik u vezi s eventualnim promjenama tečaja rumunjskog leja u odnosu na švicarski franak.

Nakon toga taj se tečaj znatno promijenio na štetu zajmoprimaca. Oni su se obratili rumunjskim sudovima kako bi se utvrdilo da je ugovorna odredba prema kojoj se kredit mora vratiti u švicarskim francima bez uzimanja u obzir eventualnog gubitka koji zajmoprimci mogu pretrpjeti zbog tečajnog rizika nepoštena ugovorna odredba koja ih ne obvezuje, u skladu s onim što propisuje jedna Unijina direktiva¹. Zajmoprimci tvrde, među ostalim, da je prilikom sklapanja ugovora banka svoj proizvod prikazivala pristrano jer je isticala isključivo koristi koje bi zajmoprimci od njih mogli imati, bez spominjanja njihovih mogućih rizika i vjerojatnosti njihova ostvarenja. Prema mišljenju zajmoprimaca, spornu ugovornu odredbu, s obzirom na tu praksu banke, treba smatrati nepoštenom.

U tom kontekstu Curtea de Appel Oradea (Žalbeni sud u Oradei, Rumunjska) pita Sud o opsegu obveze banaka da klijente informiraju o tečajnom riziku povezanom s kreditima u stranoj valuti.

U danas donesenoj presudi Sud je utvrdio da je sporna ugovorna odredba dio glavnog predmeta ugovora o kreditu, tako da se njezina nepoštenost može ispitivati s obzirom na Direktivu samo ako nije sastavljena jasno i razumljivo. Naime, obveza vraćanja kredita u određenoj valuti bitan je element ugovora o kreditu s obzirom na to da se ne odnosi na akcesoran način plaćanja, nego na samu narav dužnikove obveze.

U tom smislu Sud podsjeća na to da zahtjev prema kojem ugovorna odredba mora biti sastavljena jasno i razumljivo također nalaže da ugovor transparentno izloži konkretno funkcioniranje mehanizma na koji upućuje dotična odredba. Prema potrebi, ugovor također mora objasniti odnos između tog mehanizma i onog utvrđenog drugim odredbama, tako da **potrošač na temelju točnih i razumljivih kriterija može procijeniti ekonomske posljedice koje iz toga za njega proizlaze**. To pitanje mora ispitati rumunjski sud s obzirom na sve relevantne činjenične elemente, uključujući **oglašavanje i informacije koje je zajmodavac učinio dostupnima** u sklopu pregovora o sklapanju ugovora o kreditu.

¹ Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL 1993., L 95, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 12., str. 24.)

Konkretno, na nacionalnom sudu je da provjeri jesu li **potrošaču bili priopćeni svi elementi koji bi mogli imati utjecaja na opseg njegove obveze, a na temelju kojih on može ocijeniti ukupan trošak svojega kredita.**

U tom kontekstu Sud je pojasnio da **financijske institucije zajmoprimcima moraju pružiti dovoljno informacija kako bi im se omogućilo donošenje razboritih i informiranih odluka. Te se informacije tako moraju odnositi ne samo na mogućnost aprecijacije ili deprecijacije valute kredita nego i na utjecaj koji promjene tečaja i povećanje kamatne stope u valuti kredita mogu imati na vraćanje kredita.**

Stoga, s jedne strane, zajmoprimac mora biti jasno obaviješten o činjenici da se sklapajući ugovor o kreditu u stranoj valuti izlaže određenom tečajnom riziku koji će ekonomski teško moći snositi u slučaju pada vrijednosti valute u kojoj ostvaruje svoj dohodak. S druge strane, **banka mora izložiti moguće promjene tečaja i rizike svojstvene uzimanju kredita u stranoj valuti**, osobito ako zajmoprimac ne ostvaruje svoj dohodak u toj valuti.

Naposljetku, Sud ističe da je u slučaju u kojem banka nije ispunila te obveze, pa se posljedično može ispitivati nepoštenost sporne ugovorne odredbe, na nacionalnom sudu da provjeri, s jedne strane, moguće bankino nepoštovanje zahtjeva postupanja u dobroj vjeri i, s druge strane, postojanje moguće znatne neravnoteže između ugovornih stranaka. Tu ocjenu treba provesti s obzirom na trenutak sklapanja predmetnog ugovora i uzimajući u obzir osobito stručnost i znanja banke u vezi s mogućim promjenama tečaja i rizicima svojstvenima sklapanju ugovora o kreditu u stranoj valuti. U tom smislu Sud naglašava da ugovorna odredba može unijeti neravnotežu među strankama koja se očituje tek tijekom izvršenja ugovora.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106